

Lund

Lund Havn ligger i Fakse Bugt. Lund Lodseri blev oprettet i 1813 og nedlagt i 1854 på grund af for få lodssøgende skibe og havnens beliggenhed mellem Rødvig og Fakse Ladeplads, hvor der også var lodser. Lunds havn, placering, opland og lavvandede kystområde kunne ikke tiltrække virksomheder, der havde behov for skibstrafik, og det blev sammen med de få forbi sejlede skibe lodseriets skæbne. Lund Lodseris aktiviteter blev efter nedlæggelsen overført af lodsvæsenet til Rødvig. Men på de næste sider er der en sjælden historisk beskrivelse af lodseriet. Foto: Stevns Kommune.

Lund har i dag en lille havn, der fortrinsvis anvendes af lystbåde. Havnen er i kraft af beliggenheden ved Østersøen meget udsat for havets og vejrligets påvirkning af havnens broer og moler samt tilsanding. Havnen består af en 200 meter lang mole med en 70 meter lang kaj og en 60 meter lang bådebro. Dybden i indsejlingen og havnen er kun 1,3 meter, og det begrænser besejlingen.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening

En sjælden historisk beskrivelse af et lodseri

Hans Dragehjem (1875-1948) har beskrevet Lund Lodseris historie fra dets stiftelse i 1813 til dets nedlæggelse og inddragelse i Rødvig Lodseri i 1854. Forfatteren var folkeskolelærer og hovedmanden bag indførelsen af sandlegekasser i Danmark, hvilket han har beskrevet i en bog udgivet på eget forlag i 1933. Og hans beskrivelse af Lund Lodseris historie er også en af de første beskrivelser i Danmark af et lodseris historie.

Hans Dragehjems sjældne beskrivelse af et lodseris historie indgår derfor med eftertidens taknemmelighed som en vigtig beskrivelse af Danmarks lodserier. Beskrivelsen af Lund Lodseris historie blev bragt i Aar bog for historisk Samfund for Præstø Amt udgivet i 1931. For at gøre beskrivelsen lettere at læse, er retskrivningen tillempet nutidens retskrivning.

Lund Lodseri 1813-1854

“Specielt Reglement for Lund Lodseri fornyet og udstedt af Admiralitets- og Commissariats-Collegiet” udstedt den 19. maj 1938. For lodseriet blev oprettet i 1813.

Af reglementet fremgår, at der er en formand og to fastlodser. Disse lodser skulle på forlangende lodse skibe til ankerpladserne i Præstøbugten ved Rønneklint, eller til indløbene ved Ulvshale og Bøgestrømmen. Derimod måtte de ikke befatte sig med oplodsning fra Rønneklint til Præstø eller med udlodsninger fra ovenstående ankerpladser, da disse lodsninger tilhørte Præstø Fjords lodser.

Fra ældgammel tid har Stevns kysten ved Fakse Bugt været anløbet ved Holtug, Rødvig, Højstrup og Lund samt på strækningen ved Hylleholt og den nuværende Fakse Ladeplads. Korttegner Jens Sørensen har angivet ankerpladserne på sine kort fra 1709 til 1715.

Trafikken på Fakse Ladepladsen voksede især ved den øgede udførsel af kalk. Pr. båd gik materialet ud til skibene, der lå på dybere vand. Det er værd at mærke sig et bestillingsnavn, der kom ind i sproget ved denne trafik. Den dag i dag kaldes de arbejdere, der bringer kalken om bord i skibene i Fakse havn for “roere”, et navn disse mænd altså fik i sin tid på en meget selvfølgelig måde, idet de måtte ro kalken ud. Forlængst har arbejderne hørt op med at svinge årene, men mandskabet har beholdt det gamle navn, og det vil sikkert leve videre, så længe der lades kalk i Fakse.

Det forholdsvis lave vand med en god bundnæring har fra gammel tid betinget Faksebugtens betydning som fiskeplads. Når årstiden er inde, ses næppe andre steder ved Sjællands kyster en tættere skov af bundgarnspæle særlig ud for Lund. Foruden fisk og Fakse Kalk har udførslen navnlig bestået af Stevns kalksten og kugleflint samt træ og sæd. Selv den danske krigsflåde har hentet sine forsyninger her, ikke blot af træ fra Vemmetofte skovene, men historien beretter jo om Absalon, der under sejlads hjem fra et vendertogt gik i land på Stevns og lod samle kugleflint til skydevåbnene.

De 42 års historie, Lunds Lodseri har at berette om, vil være et bidrag til dansk sømandsfærds vilkår ved vore vige langs kysterne og et bidrag til vort lodsvæsens historie.

Dragør Lodseri lå mod nord, og Rønneklint Lodseri mod syd, derimellem fandtes før 1813 ikke noget lodseri. Den 5. oktober 1813 trådte imidlertid lodseriet i "Landsbyen og Fiskerlejet Lund" i virksomhed. (Kalvebodstrand Lodseri blev oprettet få år før Lund (red.))

Den vejfarende, der kommer fra Rødvig med retning mod Fakse Ladeplads, passerer nær vejsvinget i Lund By en mindsten rejst 1912. Indskriften lyder: "31. maj 1812 tilbageerobrede 20 mænd fra Lund et skib fra englænderne. Seks fik Dannebrogskorset". Den nævnte begivenhed er al omtale værd, men er for vidtløftig til at medtages her. Imidlertid er det dog samme begivenheds omstændigheder, der blev anledningen til oprettelsen af Lund Lodseri.

Lund er en lille landsby, der ligger 6 km vest for Rødvig, godt skjult i en lavning langs en bæk umiddelbart ved vandet. Byens befolkning havde så langt fra været opskræmmede ved den nævnte begivenhed i 1812, at vel knapt andre end deltagerne i udfaldet anede noget derom før bagefter. For deltagerne havde affæren dog været spændende nok, ret en bedrift, som eftertiden jo også berømmer, og som H.M. Kongen ved lejligheden påskønnede, ligesom de pågældende fik hver en ret god fortjeneste i penge. Et dansk fartøj havde været erobret af englænderne, som vi var i krig med, og de Lund mænd af kystmilitsen havde taget fartøjet tilbage som prise.

Kort efter henvendte gårdmand Peder Jensen, der var en af de hædrede deltagere, og endnu et par mænd i Lund sig til deres præst, den i sin tid så kendte provst Dr. theol. W. Fr. Engelbrecht, der sad i selv samme embede som præst i Lyderslev i den for en embedsmand usædvanlige tid af 64 år og først døde i 1861. Mændene ville, at der skulle ansættes en lods i Lund, for at han kunne holde udkig med de langs kysten sejlene danske skibe, hvis opgave det var at holde sig på afstand fra engelskmændene, der lå og krydsede længere ude i farvandet.

Provsten, der fandt forslaget fornuftigt, lod det gennem amtmanden gå videre til Admiralitetet. Og overlødsen, kontreadmiral Poul de Løvenørn undersøgte i juli måned 1813 personligt forholdene på stedet. Han fandt frem til de folk, der kunne være tale om ved et lodseris oprettelse.

Den 26. august gav kongen sit bifald til lodseriets oprettelse, direkte under overlødsen. Den 5. oktober 1813 udnævnte admiralen gårdmand, Dannebrogsmænd Peder Jensen til at være lodsformand i Lund.

Løvenørn havde anset det for rigtigst at udstede Patent til endnu to - første og anden lods i Lund. Måske tillagde han den hele sag stor betydning. Men ordningen havde også en praktisk årsag, idet lodsformanden havde en båd, hvilken lodseriet selv skulle holde sig med, og de to andre udnævnte skulle da især yde betjeningen. Den ene af de således ansatte to unge mænd var Peder Jensens søn Jens Pedersen og den anden Anders Jeppesen. Begge var ved udnævnelsen "Søemilitter fra Præstø Amts hovedrulle" og ved ansættelsen som lodser blev de fri for søekrigstjeneste og hjemsendt.

Allerede året efter trådte A.J. Jensen tilbage og blev landmand i Lyderslev, og en ulykkelig hændelse berøvede J.P. livet, idet han druknede natten mellem den 27. og 28. september 1815. Lodsformandens yngre, næppe 17-årige søn Peder Pedersen rykkede ind i broderens sted, og hans lidt ældre broder, Poul, havde alt tidligere afløst A.J. For endelig at nævne endnu en broder, nemlig Lars Pedersen, fik denne som 17-årig Lodspatent, idet han i 1821 afløste sin ældre broder Poul. Hermed er navnene på de Lund lodser fra lodseriets første år. Det er tillige hovednavnene i lodseriets historie, alle på nær den ene mand, tilhørende den samme familie.

Samme dag, den 5. oktober 1813, udnævnelsen af lodserne i Lund fandt sted, lod overlodsens udgå meddelelse om det således oprettede lodseri til de nærmest interesserede: Lodserne i Kallebostrand, (Her anfører Hans Dragehjelms, at Kalvebodstrand Lodseri i Hvidovre eksisterede (red.)) og ved Langebro, direktionen på Vemmetofte (specielt til godsforvalter Thanning, der - ulønnet - påtog sig hvervet at være den foreløbige mellemmand mellem overlods og lodsformand) byfoged Dahl i Præstø, Nyord Lodseri o.fl.)

Når lodserne dengang antoges, skulle de aflægge ed. For at spare de nævnte ulejligheden med den i hine tider ret besværlige Københavnsrejse, påtog godsforvalteren på Vemmetofte sig det i så henseende fornødne.

Nogen betydning for sejladsen under krigsforhold fik Lund Lodseri dog ikke. Med udgangen af året 1813 hældede krigen mod sin afslutning. En lodsning under krigen skal dog anføres, i øvrigt den første, der blev udført af Lund Lodseri. Det derom anførte giver tillige et lille eksempel på, at "Krig giver Penge", hvad begivenheden ud for Lund i 1812 jo også havde vist.

Den 19. februar 1814 modtog lodsformanden i Lund følgende beskrivelse fra overlodsens: "Hermed de Lodspenge, som I har til gode for, at to af Eders lodser har lodset 2 Fartøjer af Raketflotillen under Kaptajn von Schumacher om natten den 8. oktober 1812 fra Højstrup Bugten til Strandegaards Batteri. Hvert Fartøj 5 Fod dybgaaende, gør 10 God á 20 Rb. skil. DSølv-Værdi, Vinter-Takst, er efter Navne-Værdi 3 Rbd. 92 k. og i Dansk Courant 23 Rbd 4 Mark 8 sk.

Endvidere har jeg på vedkommende Kontor begæret Jens Pedersen Lunds Prispenge, hvilke er mig bleven udbetalt saaledes for Skonnert Brig "Ane Marie" 56 Rbd. 47 Sk og for "Comerce" 3 Rbd-35 Sk."

De Lund lodser fik under krigen en kortvarig virksomhed til lands. Til det allerede i 1808 oprettede Strandegaards Batteri, hvis volde og Grave består den dag i dag næsten uændrede, blev der på omgang udsendt en af de Dragørlodser for at han kunne holde udvig med alt, hvad der hørte Søen til, og i så tilfælde varetog batteriløjtnant Nissen med sin sagkundskab. Da der imidlertid var 9 miles rejse for Dragørlodsens til batteriet, og der skulle skaffes vogn til manden hele den lange vej, fik overlodsens sin indstilling om en forandring i vagtpostens besættelse godkendt af Admiralitetet. (I beskrivelsen af Dragør Lodseri nævnes Dragørlodsernes tjeneste på Strandegaards Batteri (red.))

Herefter fik de Lund Lodser vagten overdraget. De havde kun 1 og 1/2 Mil til Strandegaard, så de måtte befordre sig selv og fik ingen rejsegodtgørelse for rejse. Som man ser, tjente staten ved den forretning, selv om det i overlodsens skrivelse af 25. september 1813 til godsforvalter Thanning hedder at "mig synes, Lund Lodserne kunde havde Fordel deraf". Lodserhvervet var dengang helt ulønnet, og det gjaldt om at skifte med brikkerne på den mest fordelagtigste måde.

I diætpenge skulle lodsens på vagt have 4 Mark daglig i Sølv-Værdi, hvilket udbetaltes månedsvis af batteriets chef. Det var imidlertid lodserne tilladt at afløse hinanden hver 4. Dag eller 8. Dag, som de selv ville, blot der blev truffet en aftale desangående med officeren.

Torsdag den 21. oktober kl. 9 om morgenen mødte den første Lund lods på Strandegaard. Tjenesten i batteriet blev som nævnt ikke af nogen lang varighed på grund af krigens ophør. Men desto varigere blev måske sporet af lodsernes besøg der. Den vejfarende vil på den omtalte mindsten i Lund se anbragt to kugler. De fremkalder for beskueren uvilkårligt billedet af et blodigt 1812.

De i landsarkivet beroende, mange og indholdsrige dokumenter vedrørende affæren har imidlertid intet om kugler og krudt ud over et enkelt bøsseskud.

For folkeoverleveringens påstand på stedet om skud med kanoner ind mod Lund er der intet grundlag at bygge på. Så kuglerne kan ikke være kommet den vej fra. Hvorledes da? Måske og mest sandsynligt er de i løbet af vagtperioden i 1813 eller 14 båret hjem fra Strandegaard til brug ved sennepsmaling i Lund. Sådanne "sennepskugler", hvormed der trilles rundt i et leraf, ja, de bruges for eksempel endnu på Sydstevn til dette formål. To sådanne kugler fik ret uhistorisk, men dog til påmindelse om krigen 1807-14 deres plads på mindestenen i Lund by.

Som det vil erindres fra omtalen af Lund lodseriets oprettelse, var de to ved denne lejlighed unge værnepligtige blevet fritaget for krigstjeneste. I en skrivelse af senere dato fremhæver overlødsen den begunstigelse, som lovgivningen om lodsvæsenet hjemler de ansatte, nemlig at de er fritagne for møde ved sessionen og udskrivning til kongelig tjeneste. Godsforvalter Møller, der i 1819 afløste Thanning, får i 1824 til viderebesørgelse fra overlødsen tilsendt en underretning om en ny begunstigelse, nemlig at lodserne ifølge en kongelig resolution af maj samme år er fritagne for at arbejde med veje, kirker og skoler, selv om de er husmænd og inderster (indsiddere).

Nogen tid før denne sidste meddelelse indløb, var der kommen en anden, der også havde sin interesse, og som kaster sit lys over tiden. En skrivelse fra marts måned gik ud på, at "når lodserne efter foretagen lodsning rejste hjem over land "måtte de benytte anden end vognmandsbefordring" På lodsernes hjemrejse havde det nemlig flere gange truffet sig, at de for at komme hurtigere, men i særdeleshed billigere tilbage til hjemstavn, havde benyttet sig af tilfældig befordring uden for Vognmandslauget, og så skulle det være hændt, at en og anden lods var blevet "anholdt" af lauget, som havde anset sig fornærmet i sine rettigheder og derved havde lodsens haft betydelig tids- og pengetab".

Som det vil ses, har fortiden kendt sit tvangsregimente, der ikke står tilbage for nogen moderne lockout- eller strejkesituation. Overlødsen hjalp imidlertid sine folk over vanskelighederne, og han henstillede til dem, at de på deres forefaldende landrejser altid burde bære det i tjenestetiden befalede lodsskilt i et bånd om halsen.

På den anden side forlangte og ventede Løwenørn villighed og god tjeneste af sit mandskab. Det kom lods Peter Larsen på Strandegaard ved Kallebostrand til at sande. Der var klaget over ham, og overlødsen lod ham tilskrive ".... Din Karl er gået om Bord i en fra Stevn kommende Baad, ført af Hans Hansen, og med Vold og Trusler affordret ham 2 Mark i Prikkepenge, da han ej brugte Lods, hvilket Beløb er ulovligt og langt over Taksten. Baadene var end ikke en Læst drægtig; din Karl var endog saa uforskammet at gøre Støj i Baaden og træde Kompasset itu, som jeg har set knust, saa jeg har maattet købe ham et nyt og derfor betalt 15 Mark, som jeg anfører dig til Regning, som du skal godtgøre mig. Jeg befaler dig herved at komme herop til mig og forevise mig din Takst, du retter dig efter, at du kan faa ordentlig Besked. Og det siger jeg dig, at dersom den Karl forvolder nogen Uorden herefter, eller han tager mere, end Taksten tillader, da lader jeg dig arrestere og straffe alvorlig".

Således lød skrivelsen til den uheldige lods i 1823. I 1823 afskediges han på grund af svagelighed. Et baadkompass som er nævnt i skrivelsen, stammede fra samme tid og brugt af lods Poul Pedersen, Lund, er i 1828 skænket Store Heddinge Museum af gårdejer Peder Nielsen, Espemose. Det passer ned i en blågrøn malet trækasse af 25 cm dybde og af omtrent tilsvarende mål i længde og bredde.

På skydelåget, der går i false i kassens rand foroven, læses i udsnittet P.P. fabrikantens navn C. Lydtmand, Kjøbenhavn, som læses på kompasskiven. Der vil senere blive nævnt en af de Lund lodser, som i høj grad selvforskyldt fik sin overordnedes uvilje at føle. Hans navn var Rasmus Thomsen, en skikkelse, om hvem den stedlige overlevering skabte mange historier.

En vidtløftighed ved Lund Lodseri var, at al brevskrivning måtte gå over Vemmetofte Gods. Thanning, der fungerede ved lodseriets oprettelse, var dog hjælpsomheden selv, når det kneb. Bl.a. sørgede han for meddelelsen om de kvartalsmæssige kurser, hvorom lodserne skulle holdes underrettet på grund af vores penges svingende værdi i hine år.

Ved Anders Jeppesens afgang som lods allerede i sommeren 1814, da han skulle overtage en gård i Lyderslev, havde man fra Lund blot sendt en mundtlig besked til overlodsens, som jo imidlertid ikke kunne lade sig nøje hermed. "De godt Folk i Lund er nok ikke synderlig vante til at skrive. Jeg har derfor ikke faaet andet end, at de med et bud har sendt mig A.J. Lodspatent, men den skriftlige melding mv. udbeder jeg mig, hr. Kammerraaden vil have den godhed at bringe i orden for dem; thi uden denne formalitet kan jeg intet udrette i sagen" Efter denne henvendelse fra overlodsens til godsforvalter Thanning blev det fornødne ordnet, og den i overlodsens arkiv bevarede afskedsbegæring for A. Jespersen af 11. september 1814, undertegnet af lodsformanden i Lund, er skrevet med provst Engelbreths kendte, sirlige håndskrift.

Forskellige tjenstlige forhold kunne tjene til at gøre lodserne interesserede i deres kyststrækning. Lodsformanden fik straks efter lodseriets oprettelse tilsendt to bekendtgørelser angående Kallebostrand-Løbet, den vej alle småfartøjer fra Østsjælland fulgte til København, og i hvilken by de lagde til ved Gammel Strand og Børsen.

I 1827 forlangtes der til lodsvæsenet og til brug for Søkartarkivet opgivet, hvilke kirker og andre mærkelige genstand på kysten der måtte tjene til lodsmærker, og i 1830 ønskede direktionen for Vemmetofte sig underrettet fra overlodsens om, hvorvidt de træer, der stod i det såkaldte "Bøget Vænge" i Lund var bestemt til at skulle bevares som lodsmærker. Lund lodsernes mening afæskedes, hvorefter det viste sig, at træerne kunne fældes.

Noget senere fandt en anden sag sin afgørelse. Lodsformanden havde i 1831 mundtligt henledt overlodsens opmærksomhed på den såkaldte kalkgrund ud for Stevns Klint og mente, at den burde afmærkes med en Tønde. Den daværende godsforvalter, kammerråd Møller fik lejlighed til at udtale sig derom og indskød i sin skrivelse de mærkelige linjer: "Den nævnte Grund maa være Lodserne saa vel bekendt, at de ikke vel kan forfejle sig; desuden vil en saadan Mærketønde sandsynligvis have til Følge, at de Søfarende ikke benytter Lodserne i Lund, de selv ved en saadan Tøndes udlægning kan vogte sig for Grunden, og saaledes vil den liden Fortjeneste, Lund Lodser har, for største Delen være tabt for dem". Trods disse, sikkert mere velmente end velvalgte udtalelser blev efter overlods Wulffs ønske foretaget en pejling på stedet, og der blev udlagt en Tønde, hvis pasning og vedligeholdelse overdroges lodsformanden mod en godtgørelse af 25 Rbd. årlig.

Kammerrådens indskydelse i skrivelsen var åbenbart sket under indtryk af Lund lodsernes såre små indtægter. Gennemgår man lodseriets regnskaber under hele dets eksistens, er det jo unægtelig næsten beskæmmende små tal. Til eksempel i et sløjt år som 1828 fik hver af lodserne i alt kun - 4 Rbd. 64 Sk. I sandhed overlodsens havde ret, når han om sine folks fortjeneste udtalte, at lodseriet her kun kunne blive en bifortjeneste ved siden af et andet erhverv. Det var kun en gentagelse af, hvad alle overlodsens forgængere havde måttet sande, når admiral Suenson på tjenstlig rejse i Syd-

stevns ved sin årlige inspektion skal have brugt den stående vending, at Stevnskystens Lodseri var det fattigste og usleste i hele hans distrikt. Forklaringen på fattigdommen ligger jo for den væsentlige del i det allerede nævnte forhold med den ringe vanddybde i Fakse Bugt og Bøgestrømmen, idet lodstaksten rettede sig efter fartøjets dybgående, og naturligvis intet havde med lodsens dygtighed som sådan at gøre.

I sin rapport til Admiralitetet udtaler overlødsen i 1832, at Lund lodsernes fiskerbåde, der tillige benyttes til lodsåde, er store og velsejlende fartøjer. Det var klinkbyggede både, der kunne tage 40 å 50 tdr. sæd på de farter, bådførerne årlig foretog til hovedstaden. Forholdene ved Rødvig og Hylleholt er nu ganske anderledes end forhen i tiden. Men ved Lund er "havnen" endnu uforandret som for 100 år siden. Der er en kampestenmole rækkende i lige linje ud fra kysten, velsagtens stammende fra Arilds tid, så længe byen har eksisteret, men forbedret og udbedret tid efter anden.

I sin ovennævnte rapport for 1832 indberetter overlødsen, at de tre til Lund hørende lodser bor på tre forskellige steder: nemlig formanden ved Haunlev Strand (Rødvig), 1. fastlods bor i Lund og 2. fastlods bor ved Gammel Skovridergaard under Vemmetofte. Disse bopælsangivelser viser den forandring, lodseriet var undergået siden dets oprettelse i 1813, hvor alle tre lodser boede i Lund.

I 1838 opgiver imidlertid formanden sin virksomhed og flytter fra stranden og overtager en gård i Skørpinge. Som hans efterfølger melder sig fisker Hans Christiansen, boende i "Plus ved Rødvig". Han anbefales af godsforvalteren på Vemmetofte og opnåede antagelse som lods. I 1938 lod staten opføre en toldbetjentbolig i Rødvig, den første bebyggelse i det nuværende Rødvig, når der tænkes på den del af ladepladsen, der hørte under Gjorslev Gods. Lige op til dette gods, men på Vemmetofte jordens grund lå "Plushusene", den allerførste bebyggelse på disse strøg. Det var kun rimeligt, at lodseriet på Sydstevn efterhånden arbejdede sig hen mod Rødvig. Nu var begyndelsen gjort med Plushusene.

Omkring 1850 udviklede begivenhederne sig ret hurtigt for Lund Lodseri. I 1844 havde lods H. Christiansen sluttet kontrakt med ejeren af Gjorslev, J. Scavenius. Han fik tilladelse til at bygge og drive Kro ved siden af den førnævnte opførte en toldbolig ved Rødvig Skanse. Rødvig voksede. Der kom en havn.

Under opslagsnavnet "Lund Lodseri" i overlødsens arkiv fra 1854 står der at læse: Ifølge Marine-ministeriets skrivelse af 21. februar 1854 er lodsernes antal fastsat til 1 fastlods og 1 reservelods med "Lodsstation Rødvig Skanse". Med et pennestrøg, om ikke formelt, så i hvert fald reelt, var Lund Lodseri hermed ophørt at eksistere.

På et vist tidspunkt havde overlødsen villet, at de 3 lodser lodser skulle flytte til Rødvig, en udvej, der dog kun kunne blive en ide, men uigennemførlig i virkeligheden. De to lodser i Lund og ved Vemmetofte, der trådte tilbage, fik udbetalt et mindre gratiale en gang for alle. I lodsbogen, der var påbegyndt i tredverne, hvor admiral Suensons smukke faste navnetræk senere ved de årlige inspektionsrejser skulle pryde foliosidernes tykke blade, findes lods Peder Pedersens sidste lodsning indført den 16. juni 1854 og lods Rasmus Thomsens den 1. maj samme år.

Peder Pedersen fortsatte sin virksomhed som gårdmand og fisker til sin død i 1866. "Stevns Avis" skriver ved hans død om den sidste Lund Lods, den ansete og vellidte mand: Vor egn har mistet en af sine brave mænd. I mange år var han formand for Lund Lodseri og udførte sin dont til alles tilfredshed, og ligesom han ikke hørte til dem, der blev i land, når stormen tog til, således ydede han

også sin hjælp med en sjælden beskedenhed og var stedse den beredvillige og hjælpsomme mand, som man til enhver tid kunne sætte sin lid til Hvad enten man forstyrrede ham i hans nattero eller man om dagen søgte hans bistand og hjælp, stod hans hjerte som hans dør bestandig åben, og skønt han ikke som hans afdøde fader, Peder Jensen, var hædret med kors og hædersmedaille, var han agtet af enhver, han stod i kendskab til, og navnet Peder Pedersen i Lund vil ofte blive erindret på mange steder, efter at han forlængst er jordfæstet.

Rasmus Thomsen, der afskedigedes som lods samtidig med Peder Pedersen, skal have været en meget dygtig rorgænger. Han var blevet antagen 1831. Hans naturel og hele person har åbenbart stået i en modsætning til hans nævnte dygtighed. Folkeoverleveringen har villet gøre ham til en "Skriverhans" skikkelse. Og noget er der vist om det, selvom ikke alle de historier, der endnu fortælles på egnen om ham, og som pladsen ikke tillader at gengive her, måtte være sande.

En gang ville han da også holde sin høje foresatte, overlodsen, for nar ved at opgive en urigtig melding om, at mærket på Nordmandshage var kommet på en gal plads. En undersøgelse viste, at mærket var udlagt og lå rigtigt efter de bestemte landemærker. Det hele havde kun været et af R. Th.s sædvanlige puds over for "de fine", men han fik en alvorlig irettesættelse gennem godsforvalteren på Vemmetofte, og overlodsen lod ham gennem denne forstå, at hans adfærd i påkommende tilfælde kunne føre til straf. Også på andre lignende bedrifter indlod R. Th. sig. Et stort spillekortsmugleri i 1837 med nogle ustemplede spillekort fik lodsens navn i forgrunden, og han blev idømt en bøde.

Der er brådne kar i alle lande og på alle kyster. At fortie arkivernes vidnesbyrd, når der tales om skavanker, ville jo fortegne det billede, der netop ønskes frem. Der er imidlertid vidnesbyrd nok om Mands mod og vilje på den kyst, der her er berørt. Foruden "1812" og strandinger, der er mindre kendte, er der især at berette om redningsdåden Nytårsnat 1803, hvor mænd fra Lund i det hårdeste vejr reddede en hel skibsbesætning under Højstrup. I "Patriotiske Handlinger af Danske og Norsk, en eksempelbog for ungdommen, udgivet af S. Sadolin, København 1806" findes redningsarbejdets enkeltheder omtalt, og bedriften berømmes.

Det var ved den lejlighed, gårdmand Peder Jensen selv tildeltes "Medaille for ædel dåd", han, hvis sønner viste sig at være Søens helte af samme støbning som faderen. De "gamle Lundere" ristede deres navne i stedets historie og gav Lund Lodseri sin saga i dets korte, men ingenlunde betydningsløse levetid.

Beskrivelsen er gengivet med nutidens retskrivning af Danmarks Lodsmuseumsforening